

יש לומר, שני מקרים אלה מסמלים שני קצוות לא רק מבחינת מיקומם בתורה, אלא גם מבחינת תוכנם⁹²:

לאחר חטא עז הדעת היו אדם וחווה במצב הרוחני הירוד ביותר, לדברי חז"ל⁹³: "אפילו מצוה אחת שהיתה בידן – נתעדטלו הימנה";

ואילו משה רבנו הגיע ביום פטירתו לדרגה הרוחנית הנעלית ביותר האפשרית, כפי שמצוינו⁹⁴ שביום זה זכה משה ל"חמשים שעריו בינה", לאחר שבמשך כל ימי חייו ניתנו לו "מ"ט שעריו בינה" בלבד⁹⁵.

וזהו שמלמדת אותנו התורה בכך ש"תחילתה גמilot חסדים וסופה גמilot חסדים":

מהד גיסא – גם מי שנמצא במצב רוחני ירוד ביותר, אל לו להתייאש, יוכל הוא עדין לבתו בחסדו של הקב"ה;

ומайдך גיסא – גם מי שנמצא במצב רוחני רם ונישא, אל לו לחשב שהטובה מגיעה לו בשכר עבודתו, אלא עליו לדעת שגם הוא זוקק לחסדו של הקב"ה.

(לקוטי שיחות חכ"ט ע' 148)

כה

וַיָּבֹבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה (ld, ח)

"בְנֵי יִשְׂרָאֵל – הזכרים; אֲבָל בְּאַהֲרֹן, מִתְוֹךְ שְׁהִיחָה רֹודֵף שְׁלֹום וְנוֹתֵן שְׁלֹום בֵּין אִישׁ לְרֵעָהוּ וּבֵין אִשָּׂה לְבָעָלה, נָאֵר כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל – זֶכֶרים וּנְקֻבּוֹת"

צורך ביאור: העובדה שהנשים בכוחם מוסברת, לכוארה,

92. וראה גם "רשימות" חוברת כה.

93. בראשית רבה פ"ט, ג.

94. ספר הליקוטים להאריז"ל ואthanן ג, כו; לקוטי תורה במדבר יב, א ואלך; ועוד.

95. ראש-השנה כא. ב.

בכך שאהרן היה משלים "בין אשה לבעה"; לשם מה מוסף רשי' שאהרן היה "נותן שלום בין איש לרעהו"?

ויש לומר, שני הפרטים – "בין איש לרעהו" ו"בין אשה לבעה" – באים להסביר שני הבדלים בין שני הכתובים: (א) ביחס לאבל על אהרן נאמר "בית ישראל", ואילו ביחס לאבל על משה נאמר "בני ישראל"; (ב) ביחס לאבל על אהרן נאמר "כל בית ישראל", ואילו ביחס לאבל על משה – "בני ישראל" בלבד (ללא התוספת "כל").

מכך למד רשי', שההבדל ברמת ההשתתפות באבל היה כפול: (א) על אהרן התאבלו הגברים והנשים כאחד ("בית ישראל"), ואילו על משה התאבלו הגברים בלבד ("בני ישראל"); (ב) על אהרן התאבלו "כל בית ישראל", ואילו על משה היו גם בקרב הגברים מי שלא התאבלו (ולכן לא נאמר "כל בני ישראל").

הבדל כפול זה מסביר רשי' בדבריו – "מתוך שהיא רודף שלום ונוטן שלום בין איש לרעהו ובין אשה לבעה": העובדה שאהרן היה "נותן שלום בין איש לרעהו" גרמה לכך שככל הגברים השתתפו באבל, ואילו העובדה שהיא משלים "בין אשה לבעה" גרמה לכך שגם הנשים השתתפו בו.

(לקוטי שיחות חכ"ז ע' 253)

כו

וַיָּבֹבְוּ בָנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה (ld, ch)

"**בני ישראל** – הוכרים; **אבל באהרן**, מתוך שהיא רודף שלום ונוטן שלום בין איש לרעהו ובין אשה לבעה, נאמר **'כל בית ישראל'** – זברים ונקבות" (רש"י)

יש לתמוה: איך ייתכן שדוקא כאן – בפסוקים העוסקים בפתרתו של משה, ומתחאים את מעלהיו הרבות – רומז הכתוב למה שנראה לכaura כחיסרון בהתנהגותו של משה (התנהגות שאהרן הצעין בה יותר ממנו)?